

Boóc Ádám¹: Recenzió a Czene Klára - Papp Tekla - Farkas Csaba –Strihó Krisztina „Társasági jog” című egyetemi jegyzetéhez
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar; Szeged; 2007.; 444. oldal.

Debreceni Jogi Műhely, 2008. évi (V. évfolyam) 3. szám (2008. július) 67-69.

A „Társasági jog” című egyetemi jegyzet a Papp Tekla – Farkas Csaba által alkotott „Társasági jogi jogszabálygyűjtemény és döntvénytár”,² valamint a „Társasági jogi példatár és tudásszint-ellenőrző munkafüzet”³ folytatásaként jelent meg. A görcső alá vett egyetemi jegyzet e sorozat tagjaként teljessé tette a társasági jogi oktatáshoz szükséges tananyagot Szegeden. A két kötetes mű részletes elemzését megelőzően térjünk ki néhány szó erejéig a szerzők - Czene Klára, Papp Tekla, Farkas Csaba és Strihó Krisztina - oktatói tevékenységére.

Czene Klára a Csongrád Megyei Bíróság elnöke, címzetes egyetemi docensként polgári jogot és társasági jogot oktat (SZTE). Részt vesz a posztgraduális képzésben, továbbá a bírósági fogalmazóképzésben, a bírósági titkárok továbbképzésében, az ügyvédjelöltek oktatásában és a közjegyzők részére szervezett továbbképzésben.

Papp Tekla egyetemi docens, tanszékvezető helyettes a Polgári Jogi- és Polgári Eljárásjogi Tanszéken (SZTE). Kurzusait társasági jog és atipikus szerződések joga címmel vezeti, továbbá részt vesz a posztgraduális képzésben (európai társasági jog témakörben, és a környezetvédelem polgári anyagi jogi vonatkozásairól), illetve a francia jogi képzés keretében az európai magánjogról tart előadást.

Farkas Csaba az SZTE egyetemi adjunktusaként társasági jogi előadást tart a versenyjog és a közbeszerzések joga, valamint az atipikus szerződések joga mellett. Ezenkívül a posztgraduális képzési formában polgári anyagi jogot tanít.

Strihó Krisztina PhD hallgatóként (SZTE) gyakorlatot vezet társasági jog és az európai magánjog tárgyából, valamint közreműködik polgári anyagi jogi előadások tartásában.

Szakmai tanácsokkal, tapasztalatokkal három szaktekintély is segítette a szerzők munkáját, nevezetesen Gál Judit egyetemi docens, a Fővárosi Ítéltábla kollégiumvezető-helyettese; Kisfaludi András Professzor Úr (ELTE) és Szabó Imre tanszékvezető egyetemi docens, az SZTE-ÁJTK dékánja.

Rátérve a bemutatásra kerülő jegyzet érdemi elemzésére, először tekintsük át a tartalomjegyzéket, amely teljes mértékben a szegedi oktatási struktúrához igazodik. Az első kötetben az un. általános társasági jogi szabályok kerültek feldolgozásra, így a kapcsolódó jogdogmatikai problémák, a gazdasági társaságok alapítására (eredeti, származtatott), működésére (szervezete, törvényes működés biztosítékai) és a megszűnésére vonatkozó közös szabályok.

Az egyes gazdasági társaságokra alkalmazandó különös szakaszok a második kötetben találhatóak. A jelenleg hatályos norma szerint alapítható négy társasági forma mellett (közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság és részvénytársaság) a gazdasági társaságokról szóló törvény által szabályozott kooperációs-koordinatív társaságról, az egyesülésről is olvashatunk. A különös részek között tárgyalásra kerülnek továbbá a megszűnő társaságok (közös vállalat, közhasznú társaság), a befolyásszerzést megvalósító

tényállások (konszernjog, take over) és az európai uniós vonatkozások (közösségi társasági jogi irányelvek, és a szupranacionális társulások).

A feldolgozott témák puszta felsorolása önmagában kifejezik a mű komplexitását. A kapcsolódó joganyagokhoz készült magyarázatok mellett (például a Czene Klára – Papp Tekla „A 2006. évi V. törvény kommentárja”) a témával összefüggésben megjelent monográfiák és tanulmányok is felhasználásra kerültek korrekt módon. A fejezeteket záró terjedelmes forrásjegyzék önmagában alapos szakmai alaposságról, felkészültségről tanúskodnak. Számtalan jogszabályból, normahelyből, közzétett bírói jogesetből és állásfoglalásokból, ajánlásokból (Polgári Jogegységi Döntések, Polgári Kollégiumi Állásfoglalások, Gazdasági Kollégiumi Állásfoglalások, Alkotmánybírósági Határozatok, kollégiumi vélemények és ajánlások) állt össze ez a logikusan felépített, átfogó egyetemi jegyzet. A feldolgozott gyakorlati példák kettős funkciót töltenek be: egyrészt szemléletessé teszik a száraz joganyagot, másrészt a hallgatók segítségére lehetnek a szemináriumi órákon, így a későbbiekben már praktizáló jogásként is felhasználhatóak. A hivatkozott esetek, döntések jogfejlesztő és jogértelmező szerepe is kiemelkedő, hiszen gyakran használatos fogalmak meghatározását tartalmazzák.⁴

A munkaerő piacon mozogva megfigyelhető, hogy a cégvezetők gyakran nincsenek annak tudatában, hogy cégeik ezen a jogi palettán hol helyezkednek el. Mire terjednek ki a jogosultságaik, hol húzódik meg a cselekvési szabadságuk határa és milyen kötelezettségeknek kell eleget tenniük cégük létesítésével, működésével és esetlegesen megszűnésével összefüggésben, egyáltalán milyen jogszabályok vonatkoznak a saját társaságuk működésére. Ezen tendencia mérsékelhető az elemzett mű széles körű alkalmazásával.

A könyv tanulhatóságához, használhatóságához a két kötetben való megjelenés mellett számos formai körülmény is hozzájárul. Így a következetes szerkesztés (kiemelések és a dőlt betű konzekvens használata), a fogalmak és a kulcskérdések hangsúlyozása, a jogszabályhelyek precíz megjelölése. Az egyes köteteken belül szerkezetileg részekre és fejezetekre osztott egyetemi jegyzet jól tagolt, áttekinthető és követhető, ami nagyban támogatja a mű olvasását és értelmezését, illetve annak alkalmazhatóságát.

Az egyes társasági formák közötti markáns különbségtételt elősegíti a fejezetenkénti ismétlődő alkérdések⁵ kifejtése minden egyes társaságnál, ezáltal bárki könnyedén össze tudja hasonlítani az alapítható formációkat, a sarkalatos pontok (például a kötelező minimum jegyzett tőke, illetve a tagi felelősség alapján, etc.) figyelembevételével el tudja határolni azokat. A joghallgatók számára rövid távon mankóul szolgálhat a vizsga abszolválásához, hosszú távon viszont alapos tudásbázist képez egy szakmailag felkészült jogász munkájához. Később akár praktizáló jogásként akár magánemberként jelenik meg a piacon, az anyagi és képesítésbeli kondíciókra tekintettel, ismerve az irányadó joganyagot, választhatja ki a legalkalmasabb formát.

A mű újdonság értéke több vonatkozásban is megmutatkozik, így például hogy az általánosan követett felépítés kiegészül a jogdogmatikai alapok taglalásával, amelyen belül sor kerül a társasági jognak és helyének meghatározására a jogrendszeren belül, a társasági jogi alapelvek, és a társasági jogviszony kifejtésére, illetve a gazdasági társaságok közös definiálására. Az általános meghatározáson túl részletes elemzésre kerülnek a fogalmi elemek (az alapítói kör, a társaság célja, a társulási forma, és a társulási mód) szemléletes példákkal segítve a megértést. Jellegzetessége a tankönyvnek az is, hogy a bejegyzés alatt álló társaság, az előtársaság külön fejezetet kapott (előtársaság ismervei, működése és megszűnése alpontokkal). A gazdasági társaságok törvényes működésének biztosítékainak valamennyi eszköze (bírói kontroll, szervezeti kontroll, tagi kontroll és a hitelezővédelemi eszközök)

ismertetésre kerül a könyv első kötetének III. és IV. részében. A szerzők egységesen mutatják be a normának megfelelő magatartást garantáló, felügyelő intézményeket; eltérően a jogszabályi tagolástól. Így például egymást követő fejezetekben olvashatunk a Ctv-ben szabályozott törvényességi felügyeleti eljárásról, valamint a választottbíráskodásról szóló törvényben lévő alternatív metódusról és a Gt-ben rendezett társasági határozatok bírósági felülvizsgálatáról. További érdeme a jegyzetnek, hogy a társasági joggal összefüggő közösségi szabályok és intézmények is megtalálhatóak: a társasági jogi irányelvtervezetek és irányelvek mellett a szupranacionális társulások is helyet kaptak. Az új társasági formációk körében nem csak az európai gazdasági egyesülés (ege) és az Európai Részvénytársaság (SE) kerül kifejtésre, hanem az Európai Szövetkezet (SCE, meggyőzően alátámasztva a társasági jogban történő elhelyezésének létjogosultságát) is. A jegyzet páratlanságát és komplexitását jól példázza, hogy az általános, minden gazdasági társaságra irányadó szabályokat tartalmazó I. kötet utolsó részét (V. rész) alkotó megszűnéssel összefüggésben kifejtésre kerülnek a több jogterületet is érintő végelszámolási és felszámolási eljárásokra irányadó rendelkezések. Vagyis a jogutóddal és a jogutód nélkül történő megszűnés mellett a szerzők ismertetik a hitelezői követelések kielégítése céljából lefolytatott eljárási szabályokat is. Az elemzett jegyzet a tekintetben is egyedinek minősül, hogy a gazdasági társaságok alapításakor, működése során és megszűnésekor, valamint azt követően követendő valamennyi cégeljárásra irányadó szakaszokat is beépítették. A sok esetben több különböző jogszabályban és az adott normán belül is szétszórtnan található és alkalmazandó szabályokat így egységesen tekinthetjük át.

Összességében elmondható, hogy nem csak a joghallgatóknak ajánljuk feltétlenül e művet, hanem már praktizáló jogászoknak, valamint kutatómunkát végzők is hatékonyan alkalmazhatják e könyvet tevékenységük során. A jegyzet valóban átfogja a társasági jogra vonatkozó rendelkezések széles palettáját, tehát komplexitása, a kapcsolódó anyag (szakirodalom, norma és gyakorlati döntések, etc.) teljes körű feldolgozása érzékelhető jelen ismertetésből. A „Társasági jog” című kétkötetes egyetemi jegyzet méltán keltheti fel a hallgatók és már végzett jogászok érdeklődését mű szerkezeti és tartalmi sajátosságainak bemutatása, és erényeinek kiemelése alapján.

---

¹ PhD hallgató, ELTE-ÁJK Római Jogi Tanszék

² Szeged, 2006. (Szerkesztette, összeállította és jegyzetekkel ellátta Papp Tekla – Farkas Csaba)

³ Szeged, 2007.

⁴ Például a know-how definiálására a Legfelsőbb Bíróság 52. számú Gazdasági Kollégiumi Állásfoglalásában került sor (recenzált jegyzet 76.), vagy a goodwill meghatározása egy Választottbírói döntésben (VB 98003; jegyzett 77.)

⁵ Például az egyes társasági formák ismertetésénél az adott gazdasági társaság fogalma, jellemzői; alapítása; vagyona; a tagok jogai és kötelezettségei; a társaság szervezete és megszűnése.